

Norecopa
Veterinærinstituttet
Postboks 8156 Dep.
0033 Oslo

www.norecopa.no

Årsberetning for 2008

Innledning

Etableringen av en nasjonal plattform for alternativer til dyreforsøk er nevnt i tildelingsbrevet for 2007 til Veterinærinstituttet (VI) fra Landbruks- og matdepartementet (LMD).

Plattformen ble formelt stiftet den 10. oktober 2007 som medlemsorganisasjonen Norecopa. Vedtektene og styret ble vedtatt på møtet. Vedtektene har vært uendret i 2008. Kjetil Fyrand, Pharmaq AS ble valgt inn i styret under årsmøtet i 2008 som varamedlem istedenfor Kjersti Gravningen fra samme firma:

Styrets sammensetning er:

Bente Bergersen (styreleder), Mattilsynet (2 år)

vara: Kathrine Ryeng, Mattilsynet (2 år)

Signe Videm, GE Healthcare (4 år)

vara: Kjetil Fyrand, Pharmaq (4 år, erstatter Kjersti Gravningen fra 11.06.08)

Dag Marcus Eide, Nasjonalt folkehelseinstitutt (4 år)

vara: Aurora Brønstad, Universitetet i Bergen (4 år)

Live Kleveland, Dyrevernalliansen (2 år)

vara: Jannicke Gram, Dyrebeskyttelsen (2 år)

Revisor: Bjørn Flatland, VESO

Valgkomité:

Bjørn Groven, Mattilsynet

Adeleid Haugen, Dyrevernalliansen

Gunn Harriet Knutsen, Fiskeri- og Havbruksnæringens Landsforening

Dag Sørensen, Rikshospitalet

Overordnede mål

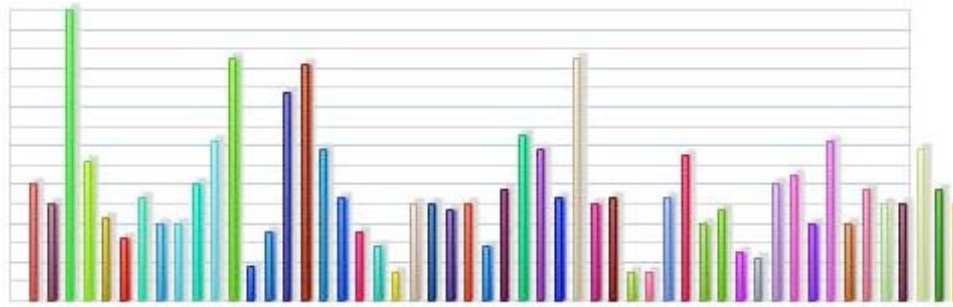
Norecopas overordnede mål, å fremme “de tre R’ene” (Replacement, Reduction, Refinement) innenfor dyreforsøk i Norge, er beskrevet i mer detalj i aktivitetsplanen for organisasjonen som ble vedtatt på det første årsmøtet i juni 2008. Norecopa skal bidra til å øke kunnskap om de 3 R’ene, fungere som et kompetansesenter (nasjonal plattform), tilstrebe konsensus mellom interessepartene (forvaltningen, forskningen og undervisningen, industrien og dyrevernbevegelsen), spre informasjon og være medlem av den europeiske interesseorganisasjonen for nasjonale plattformer, *ecopa* (www.ecopa.eu).

Sekretariatet

Adrian Smith har vært engasjert i 50% stilling som sekretær for Norecopa siden 1. oktober 2007 og ble ansatt i fast stilling den 1. mai 2008 etter at stillingen ble utlyst. Sekretariatet er tilknyttet Veterinærinstituttet, Avdeling for dyrehelse, som har personal- og økonomiansvar. Sekretariatet var først lagt under seksjonen for husdyrhelse og dyrevelferd (kalt seksjon for produksjonsdyr i første halvdel av 2008) men er nå lagt direkte under avdelingslederen. Sekretæren har dessuten hatt noe kontorstøtte fra Tove Husby, avdeling for helseovervåkning, hovedsakelig i forbindelse med regnskapet. I samråd med Norecopas styre har han en hjemmekontoravtale med Veterinærinstituttet.

Nettsidene

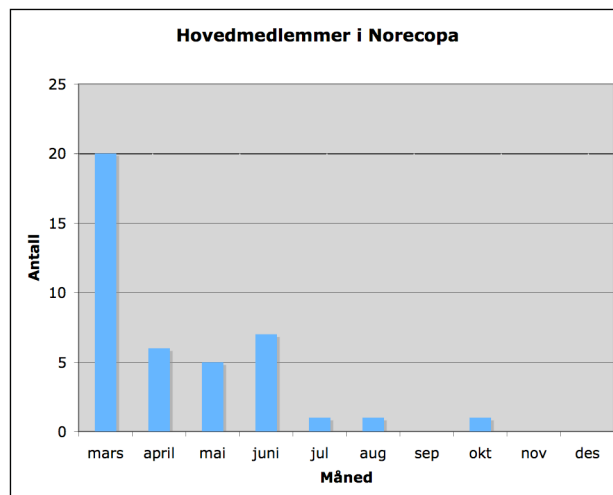
Norecopa er registrert i Brønnøysund. Egne nettsider (www.norecopa.no samt med suffiksene .info, .com, .eu, .net og .org) og logo for Norecopa ble lansert i februar 2008. Disse redigeres fortløpende av sekretæren. Nettsidene har hatt litt over 5.000 treff siden oppstart (380-590 treff pr. måned). Tilsammen 21.600 nedlastninger har forekommet, de fleste av disse var presentasjoner fra konsensumøtet om viltforskning i mai. Trafikken de siste 100 dagene (frem til medio desember) ser slik ut:

Arbeidet gjort av den midlertidige plattformen (i perioden 2005-2006) er fortsatt tilgjengelig på nettsidene til Norges veterinærhøgskole (<http://oslovet.veths.no/plattform>). En del av denne informasjonen skal gradvis flyttes over til Norecopas nettsider, i den graden sekretariatet har kapasitet til det.

Medlemstall

Norecopa begynte aktivt å rekruttere medlemmer i februar 2008. Ved utgangen av året er det 41 medlemsinstitusjoner og 11 privatpersoner med assosiert medlemskap. De fleste av de store forskningsinstitusjoner er dermed medlemmer av Norecopa (<http://www.norecopa.no/sider/tekst.asp?side=24>).

Revidert regnskap for 2008

Regnskapet for 2008 er blitt revidert av Norecopas revisor, Bjørn Flatland, se vedlegget. Regnskapet viser et resultat (underforbruk) på kr. 54 945 i forhold til budsjett. Norecopa varslet VI i november om at det lå an til et underforbruk som den gangen ble anslått til ca. kr. 100 000. Hovedårsaken til dette var at Norecopa har ført en forsiktig driftspolitik i hele 2008 fordi det forelå en del usikkerhet rundt den endelige størrelsen på utgiftene til sekretariatet. I en epost av 2. desember ble Norecopa underrettet om at VI hadde vedtatt, som et éngangstiltak, å overføre kr. 100 000 fra 2008 til 2009-budsjettet.

Norecopa er blitt belastet med kr. 34 075 for sekretærhjelp fra Tove Husby, avdeling for miljøovervåking. Denne hjelpen har bestått av fakturering av medlemskontingenten, samt utsendelse av medlemspapirene m.m. Kostnadene er større enn inntektene fra medlemskontingenten. Norecopa vil derfor revurdere hvordan kontingenten kreves inn i 2009, i samarbeid med VI.

Regnskapet omfatter dessuten resultatet for 2007 (etter lanseringen av Norecopa 10. oktober). Resultatet var driftskostnader på kr. 267 924. VI hadde signalisert til Norecopa at organisasjonen kunne disponere ca. kr. 200 000 i 2007. Overforbruket på 67 924 ble ikke trukket fra budsjettet i 2008.

Konsensusmøte om viltforskning

Etter en henvendelse fra Forsøksdyrutvalget fikk Norecopas sekretariat i oppdrag å arrangere et internasjonalt konsensusmøte med tittel "Harmonisation of the Care and Use of Animals in Field Research" på Clarion Oslo Airport Hotel i tiden 21.-22. mai 2008. Fagprogrammet var et samarbeid mellom Norsk Polarinstitut, NINA, FDU og Norecopa. Møtet samlet 50 deltagere fra 5 land (Norge, Sverige, Tyskland, Canada og Storbritannia). Alle presentasjonene fra møtet ligger ute på Norecopas nettsider (<http://www.norecopa.no/sider/tekst.asp?side=7>). I tillegg ble det utarbeidet et konsensusdokument basert på en diskusjon på slutten av møtet. Dokumentet beskriver deltagernes syn på viltforskning generelt, og angir aktivitetsmål for såvel forskere som Norecopa spesifikt. Dokumentet ligger ute på samme nettsted og er blitt brukt som ressurs av flere andre nettsteder (f.eks. NC3Rs, <http://www.nc3rs.org.uk>, og CCAC, <http://www.ccac.ca>).

Fagseminar og årsmøte

1. Norecopa arrangerte sitt første årsmøte og fagseminar på Adamstua den 11. juni 2008. Etter en presentasjon av Norecopas aktivitet siden stiftelsesmøtet, ble det holdt 3 innlegg:
2. Bruker vi for mange forsøksdyr i Norge? Dag Marcus Eide, Nasjonalt folkehelseinstitutt og styremedlem
3. Tilsyn med forsøksdyrvirksomheten i Norge: status, og hva ønsker vi i fremtiden? Kathrine Ryeng, Mattilsynet og styremedlem
4. Advice on how to run a Centre for the 3Rs. Mark Prescott, National Centre for the 3Rs, Storbritannia
5. Under årsmøtet ble bl.a. årsberetning og regnskapet for 2007 samt budsjettforslaget for 2008 og aktivitetsplanen for Norecopa godkjent. Aktivitetsplanen består av overordnede mål, en kortsiktig del (2008) og en langsiktig del (2009-2011). Alle sakspapirene fra årsmøtet og presentasjonene fra fagseminaret er tilgjengelige på Norecopas nettsider (<http://www.norecopa.no/sider/tekst.asp?side=7>).

Samarbeid med NFR

Norecopa innledet et samarbeid med Norges forskningsråd (NFR), i tråd med FKDs ønske slik det er uttrykt i deres tildelingsbrev til NFR for 2008 (sitat):

‘Med økende fokus på fiskevelferd er det behov for økt kunnskapsgrunnlag. Samtidig er det et økende behov for kunnskap om fisk som forsøksdyr. For prioritering av forskning på dette området må Forskningsrådet ha en dialog med NORECOPA, den Nasjonale plattformen for alternativ til bruk av dyr (i) forskning. Vi viser for øvrig til Norges forskningsråds kartlegging av forskningsbehov knyttet til velferd innen havbruk. Fra et forvaltningsståsted er det et særlig behov for indikatorer for velferd i ulike faser av produksjonen.’

Som resultat av møter mellom Norecopa og NFR, ble det sendt inn en søknad om støtte til et prosjekt på forskningsbehovet innenfor dyrevelferd hos fisk i forsøk. Programstyret for havbruk vedtok i september å bevilge inntil kr. 200.000 til dette prosjektet, med leveringsfrist den 1. juni 2009. Norecopa arbeider for tiden med å etablere en arbeidsgruppe som vil få ansvaret for å utarbeide rapporten. Prosjektskissen og tildelingsbrevet er tilgjengelige på Norecopas nettsider (<http://www.norecopa.no/sider/tekst.asp?side=37>).

Faglige uttalelser

Norecopa ble bedt av Forsøksdyrutvalget om å uttale seg om tåklipping som merke- og vevsprøvetakingsmetode i forbindelse med genotyping av unge genmodifiserte gnagere. Styret brukte lang tid på å utarbeide et dokument som beskriver de ulike metodene for både identitetsmerking og prøvetaking. Det ble i det lengste forsøkt å oppnå konsensus innad i styret om konklusjonen i dokumentet, men tilslutt ble dokumentet gitt en flertallskonklusjon og mindretallskonklusjon. Arbeidet ga likevel verdifull erfaring i hvordan en organisasjon som skal tilstrebe konsensus mellom parter med i utgangspunkt svært ulike syn på dyreforsøk kan arbeide i fremtiden.

Innlegg om Norecopa

Sekretæren har holdt følgende innlegg om Norecopa i 2008 på kurs i forsøksdyrlære for forskere den 8. februar (Oslo), 7. mars (Bergen), 25. april (Oslo), 24. oktober (Oslo) og 28. november (Trondheim).

Publikasjoner

Norecopas sekretær er blitt medforfatter på en vitenskapelige artikkel som er antatt i tidsskriftet *Laboratory Animals*. Den omhandler behovet for standardiserte fisk i forskningen.

Møtedeltagelse

Styreleder Bente Bergersen og sekretær Adrian Smith deltok på *ecopas* årsmøte i Brussel, 29.-30. november 2008. Norecopas aktivitet er blitt presentert i *ecopas* nyhetsbrev i 2008 (http://www.ecopa.eu/newsletter/archive/ecopa_messenger-17-2008.htm).

Styremøter

Det er avholdt to styremøter i 2008, i mars og september. Referatene er tilgjengelige på Norecopas nettsider (<http://www.norecopa.no/sider/tekst.asp?side=7>). Styret har holdt regelmessig kontakt mellom møtene via epost og telefon.

Øvrig arbeid i sekretariatet

Sekretariatet har i samarbeid med styret utarbeidet en del informasjonsmateriale om Norecopa, bl.a. powerpoint-presentasjoner og brosjyrer (norsk og engelsk) og en plakat. Disse kan lastes ned fra nettsidene.

Det ble utarbeidet en høringsuttalelse om utkastet til ny lov om dyrevelferd. Norecopa har meldt sitt ønske om å delta i den åpne høringen i Næringskomiteén i januar 2009.

Det er sendt brev til fire departementer (LMD, FKD, HOD og MD) og Stortingets næringskomité om et behov for økt bevilgning til Norecopa i 2009.

Norecopas styre og sekretariat er representert i arbeidsgruppen som skal utarbeide utkast til ny forskrift om forsøk med dyr.

Sekretariatet begynte i august 2008 å sende ut elektroniske nyhetsbrev til samtlige medlemmer pluss andre interessenter. Det er sendt ut 3 slike brev i 2008. De to første brevene gikk til ca. 270 personer, mens det tredje ble i tillegg sendt til ca. 1.300 personer som har deltatt på kurs i forsøksdyrlære på NVH de siste 10 årene.

Medieinnslag i 2008

1. Styreleder og sekretær hadde en kronikk om manglende ressurser til forsøksdyrmiljøet, inkludert Norecopa, i Nationen den 20. oktober (<http://www.nationen.no/meninger/Kronikk/article3859449.ece>).
2. En kronikk ble sendt til de største riksavisene i forbindelse med den internasjonale forsøksdyrenes dag den 24. april (<http://www.norecopa.no/norecopa/vedlegg/kronikk-240408.pdf>), men den ble ikke antatt.
3. En replikk til et innlegg av Anton Krag i Rana Blad ble publisert i den avisen den 2. mai (<http://www.ranablad.no/debatt/article3513889.ece>).
4. Det ble utarbeidet en pressemelding fra LMD i forbindelse med ettårsdagen den 10. oktober 2008 (<http://www.regjeringen.no/nb/dep/lmd/aktuelt/nyheter/2008/okt-08/dyr-forste-ar-for-farre-dyreforsok.html?id=532099>)
5. Veterinærinstituttet laget en pressemelding om Norecopa i forbindelse med forsøksdyrenes dag den 24. april (<http://www.vetinst.no/nor/Nyheter/Alternativer-til-dyreforsoek-i-Norge>)
6. Veterinærinstituttet laget en pressemelding om møtet på Gardermoen (<http://www.vetinst.no/nor/Nyheter/Internasjonalt-moete-om-forskning-paa-ville-dyr>)

Resultatindikatorer for 2008

Ifølge aktivitetsplan for 2008 har Norecopa følgende resultatindikatorer:

1. Antallet medlemmer (inkl. assosierte)
2. Antallet henvendelser til sekretariatet
3. Antallet besøkende til nettsidene
4. Antallet abonnenter til nyhetsbrevet
5. Antallet deltagere på årsmøter og andre arrangementer i Norecopas regi
6. Antallet kronikker
7. Antallet vitenskapelige artikler
8. Antallet uttalelser og andre høringsdokumenter
9. Regnskapet

Flere av disse er omtalt tidligere i årsberetningen og det henvises til egne avsnitt for fyldigere informasjon.

ad 1:

Antallet medlemmer ved utgangen av 2008 var:

- 41 institusjoner
- 11 privatpersoner

ad 2:

Sekretæren har mottatt ca. 1 100 henvendelser i 2008, de aller fleste som epost. Dette antallet inkluderer kommunikasjon med styremedlemmene.

Blant viktige enkelthenvendelser kan nevnes kontakt med Norges forskningsråd om samarbeid med Norecopa. Dette munnet ut i et prosjekt om utarbeidelse av en oversikt over forskningsbehov innenfor dyrevelferd hos fisk i forsøk, med en budsjetttramme på kr. 200 000.

ad 3:

Nettsidene ble lansert i februar 2008. Antallet individuelle besøkende var:

februar:	526
mars:	383
april:	518
mai:	471
juni:	591
juli:	564
august:	482
september:	456
oktober:	474
november:	428
desember:	520

ad 4:

Frem til sensommeren 2008 var det ca. 250 abonnenter på nyhetsbrevet. Da ble det lagt inn ca. 1.000 abonnenter som har tatt forskerkurs i forsøksdyrlære ved NVH. Svært få av disse

valgte å melde seg av mailinglisten. Ved utgangen av 2008 var det derfor ca. 1 250 abonnenter.

ad 5:

Det var 16 medlemmer av Norecopa tilstede under årsmøtet den 11. juni 2008. Under fagseminaret før årsmøtet, var ca. 40 personer tilstede.

På Norecopas internasjonale konsensumøte om viltforsøk på Gardermoen 21.-22. mai 2008 var det 50 deltagere fra 5 land.

ad 6:

Det ble skrevet to kronikker og en replikk som ble sendt til avisene, se pkt. om Medieinnslag tidligere i årsberetningen.

ad 7:

Norecopas sekretær var medforfatter av én vitenskapelig artikkel i 2008, som ble antatt i tidsskriftet *Laboratory Animals*.

ad 8:

Norecopa har skrevet

en uttalelse om tåklipping hos unge gnagere

en høringsuttalelse om utkastet til ny lov om dyrevelferd

brev til 4 departementer og Stortingets næringskomité om behovet for økt bevilgning

powerpoint-presentasjoner på norsk og engelsk og en plakat om Norecopa

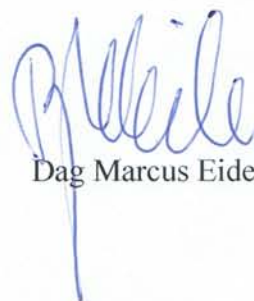
ad 9:

Regnskapet er omtalt i et eget avsnitt.

Oslo, 14. april 2009

Bente Bergersen

Signe Videm

Dag Marcus Eide

Live Kleveland

Adrian Smith